

MULTIMORBIDITATEA ȘI IATROGENIA PRIN PRISMA SINDROMULUI DE FRAGILITATE LA POPULAȚIA VÂRSTNICĂ DIN REPUBLICA MOLDOVA

Ana Popescu, Gabriela Șoric, Felicia Lupașcu-Volentir,
Ana Popa

Conducător științific: Anatolie Negară

Laboratorul de gerontologie, USMF „Nicolae Testemițanu”

Introducere. Procesul de îmbătrânire antrenează a multitudine de schimbări fiziologice de vârstă, inclusiv poli-patologia, care reprezintă un marker important al stării de sănătate, cu impact semnificativ asupra statutului fizic și cognitiv. **Scopul lucrării.** Structura morbidității, stabilirea numărului de patologii concomitente la pacientul vârstnic, relevarea sindromului de iatrogenie și impactul asupra vulnerabilității și autonomiei vârstnicului. **Material și metode.** Studiul epidemiologic a inclus 507 vârstnici (72,70±0,26 ani), respondenții au fost examinați conform evaluării geriatrice complexe (EGC)-autonomie (Katz, Lawton), mers și echilibru (Tinetti), statut cognitiv (MMSE), statut emoțional (Hamilton), Criterii Fried screening al sindromului de fragilitate, SPPB. **Rezultate.** Conform rezultatelor screening SF-vârstnici fragili – 241 (47,53%), pre-fragili – 149 (29,39%), robuști – 117 (23,07%), conform EGC-Katz – 10,50±0,09, Lawton – 10,70±0,16, Tinetti – 20,59±0,27, MMSE – 25,10±0,16, Hamilton – 6,41±0,16. Datele obținute au relevat următoarele patologii: patologia cardiovasculară – 96,25, endocrină – 28,99%, digestivă – 41,61%, pulmonară – 16,56, urogenitală – 27,41%, neurologică – 4,7%, reumatologică – 74,25%, patologia iatrogenă – 35,30% (179). Numărul mediu de patologii la pacient este de 3,95±0,06, indexul de comorbiditate Charlson-4,19±0,08. Valorile medii ale Charlson au avut corelații cu autonomie scăzută-Katz (Rr = 0,45; p < 0,05), Lawton (r = -0,54; p < 0,05), SPPB (r = -0,47; p < 0,05), s-au stabilit corelații între Charlson și criteriile Fried: slăbiciune generală (Rr = 0,31; p < 0,05), viteza mersului redusă (Rr = 0,49; p < 0,05), scădere ponderală (Rr = 0,41; p < 0,05). **Concluzii.** Rezultatele studiului dezvăluie statutul funcțional ca fiind unul dintre cele mai afectate aspecte pe fondalul condiției fizice alterate, cum ar fi sindromul de fragilitate și comorbiditățile asociate. **Cuvinte-cheie:** sindrom de fragilitate, vârstnic, comorbidități, iatrogenie.

MULTIMORBIDITY AND IATROGENIA FROM THE PRISM OF THE FRAGILITY SYNDROME IN THE ELDERLY POPULATION OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Ana Popescu, Gabriela Șoric, Felicia Lupașcu-Volentir,
Ana Popa

Scientific adviser: Anatolie Negară

Scientific Laboratory of Gerontology, Nicolae Testemițanu University

Introduction. The aging process involves a multitude of age-related physiological changes, including poly-pathology, which is an important marker of health status, with a significant impact on physical and cognitive status. **The purpose of the work.** The structure of morbidity, the establishment of the number of concomitant pathologies in the elderly patient, the iatrogenic syndrome, and the impact on the vulnerability and autonomy of the elderly. **Material and methods.** The epidemiological study included 507 elderly (72.70±0.26 years), the respondents were examined according to the complex geriatric assessment (EGC)-autonomy (Katz, Lawton), gait and balance (Tinetti), cognitive status (MMSE), emotional status (Hamilton), Fried screening criteria of frailty syndrome, SPPB. **Results.** According to FS screening results frail elderly – 241 (47.53%), pre-frail – 149 (29.39%), robust – 117 (23.07%), according to CGA-Katz – 10.50±0.09, Lawton – 10.70±0.16, Tinetti – 20.59±0.27, MMSE – 25.1±0.16, Hamilton – 6.41±0.16. The obtained data revealed the following pathologies: cardiovascular pathology – 96.25, endocrine – 28.99%, digestive – 41.61%, pulmonary – 16.56%, urogenital – 27.41%, neurological – 4.7%, rheumatological – 74.25%, iatrogenic pathology – 35.3% (179). The average number of pathologies of the patient is 3.95±0.06, the Charlson comorbidity index – 4.19±0.08. The average Charlson values had direct correlations with low autonomy - Katz (Rr = 0.45; p < 0.05), Lawton (r = -0.54; p < 0.05), SPPB (r = -0.47; p < 0.05), were established correlations between Charlson and Fried criteria: general weakness (Rr = 0.31; p < 0.05), reduced walking speed (Rr = 0.49; p < 0.05), weight loss (Rr = 0.41; p < 0.05). **Conclusion.** The results of the study reveal the functional status as one of the most affected aspects of the altered physical condition, such as frailty syndrome and associated comorbidities. **Keywords:** frailty syndrome, elderly, comorbidities, iatrogeny.

* Studiu realizat cu suportul proiectului 20.80009.8007.25 Fragilitatea: diagnosticul și profilaxia în coraportul problemelor medico-psiho-sociale ale vârstnicului vulnerabil din cadrul Programului de Stat (2020-2023), conducător de proiect: Anatolie Negară, dr. șt. med., conf. univ., autoritatea contractantă: Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare.